

ATT INTE GE UPP – OM ÄNKAN OCH DOMAREN

■ **Tidsram:** 20-25 minuter

Luk 18:1-8

Liknelsen om änkan och domaren

Han gav dem en liknelse för att lära dem att alltid be och inte ge upp: ”I en stad fanns det en domare som varken fruktade Gud eller brydde sig om människor. I samma stad fanns en änka, och hon kom gång på gång till honom och sade: ’Låt mig få ut av min motpart vad jag har rätt till.’ Till en början ville han inte, men sedan tänkte han: ’Inte för att jag fruktar Gud eller bryr mig om människor, men så besvärlig som den där änkan är skall jag låta henne få ut vad hon har rätt till, annars pinar hon livet ur mig med sitt springande.’” Och Herren sade: ”Där hör ni vad en orättfärdig domare säger. Skulle då inte Gud låta sina utvalda få sin rätt, när de ropar till honom dag och natt? Skulle han låta dem vänta? Jag säger er: han skall snart nog låta dem få sin rätt. Men Människosonen, skall han finna någon tro här på jorden när han kommer?”

■ **Övriga läsningar:** Mos 17:8-13, 2 Tim 3:14-4:2

■ **Bakgrund**

I liknelsen (som endast finns hos Lukas) möter vi en stark kvinna, en envis änka som handlar utifrån en nöd. Hon har drabbats av en orätt och kräver nu sin rätt tillbaka gentemot sin motpart. Hon har ingen formell makt, men hon har en uthållighet och ett hopp. Såsom Jesus berättar liknelsen är frågan inte om Gud kommer att ge henne sin del tillbaka utan frågan är om hon kommer hålla ut till Gud ger henne upprättelse.

”Han gav dem en liknelse för att lära dem att alltid be och inte ge upp”. Liksom ankans bön är även vår bön utifrån en nöd. Att på Jesu uppmaning alltid be är att ha en ständig dialog i våra hjärtan med vår Herre. Att alltid be är att aldrig fatta ett beslut utan att ha burit fram det till den som givit oss livet. Vi kan då finna Guds tilltal till oss i de liv vi lever, i våra livserfarenheter. Vi förstår då, att Gud verkligen är närvarande, i det förgångna, i nuet och i framtiden. Då kan vi ta emot våra liv som en Guds gåva till oss, och liksom änkan inte ge upp, inte förlora hoppet om att Gud slutligen ska upprätta alla de som drabbats av orätt, de svaga och de fattiga.

■ Ta med

En duk (ev i den liturgiska färgen grönt), ett ljus (ert ”Kristusljus”) ett krucifix, en staty/ikon/bild på Kristus. Bibel, ev barnbibel. Ev: korg med hjärtan. För bibeldramatiseringen: ta med en sjal eller förkläde till änkan. Skriv ut de bifogade pappersrullsfigurerna och gör i ordning pappersrullsfigurerna med hjälp av toarullar.)

■ VÄLKOMNA!

Se till att alla barn känner sig välkomna och sedda. Om det är möjligt, hälsa personligt på varje barn redan i dörren (kanske kan ni vara flera ledare som hjälper till med det?).

Uppmärksamma särskilt de barn som är nya och se till att alla får lära sig deras namn. Samla barnen i en cirkel på golvet.

- Välkomna alla barn, roligt att se er här!
- Är det någon som såg vilken färg som prästen hade på sin fina mässhake idag?–
Ja, det är grönt. När det är grönt kallas det för ”tiden under året”, grönt är hoppets färg. (Nu tar du fram duken i rätt färg. Visa gärna KPNs kyrkoårsaffisch.

[Här kan du beställa den.](#))

- Har någon haft födelsedag, eller kommer ha födelsedag snart?

Bjud in barnet att komma fram till mitten och säg:

- Grattis! Födelsedagen påminner oss om att Gud skapar var och en av oss för att han älskar oss, vi sjunger denna sång tillsammans för att komma ihåg det:

[När Gud sade ordet som skapade dig](#)

*När Gud sade ordet som skapade dig,
tror jag han tänkte så här.
Du är någonting, du kan någonting,
jag älskar dig just som du är.*

TEXT: A-S THORSELL-AHLM

Hjälp barnet att tända ljuset.

- Varför tänder vi ljuset? Just det, Jesus, du är alltid med oss, men när vi tänder ljuset, då kan komma vi ihåg det Jesus sa: Jag är världens ljus. Han sa också: Där två eller tre är samlade i mitt namn, är jag mitt ibland dem.

- Vi gör korstecknet ihop: I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Om barnen är under 5 år kan du bjuda in dem till att lyfta ikonerna av Jesus, titta på den och säga: – Hej Jesus, jag är ....., jag vill vara din vän.

■ SÅNG

Vi sjunger psalm 176 ur *Cecilia* med rörelser:

Du är hemliga vännen min

*Du är hemliga vännen min, du har hittat mig jag är din.
Jag vill gå med överallt där du går, stå vid din sida och dig förstå.
Jesus jag är din.*

TEXT: ANDERS PILTZ

■ VÅRT FINA HJÄRTA

Här presenteras ett förslag på hur denna lilla andakt kan utformas (se kommentar i inledningen). Den får anpassas till gruppen och till situationen!

- Nu ska ni få se vad jag har – titta, vad är det? (*Håller upp ett litet tyghjärta*)
- Nu ska ni få var sitt hjärta av mig att hålla i. (*Dela ut till var och en*)
- Hur känns det? (*Låt barnen komma med förslag*)
- Ja, det känns gott att ha ett sådant här litet hjärta i handen, lent och mjukt. Precis så lent och mjukt tycker jag att det känns inuti när man tycker riktigt mycket om någon. Eller när jag vet att någon tycker om mig.

(*Invänta respons, kanske barnen vill nämna någon de tycker om t ex*)

- När jag tänker på hur mycket Jesus älskar mig, då känns det också gott (mjukt/lent) inuti.
- Då vill jag ge något tillbaka till Jesus. Jag tänker att vi alla kan ge Jesus våra hjärtan.
- Titta på hur jag gör, så kan ni göra likadant.

Kateketen ställer sig på knä framför bilden av Jesus och lägger lugnt och stilla sitt hjärta i korgen. Hjälp barnen att ett i taget, i lugn och ro göra likadant. Det får dock aldrig bli ett tvång. Om ett barn inte vill ge ifrån sig hjärtat kan man säga:

- Då får det hjärtat ligga och ha det skönt i din hand idag. Kanske du kan ge det till Jesus nästa gång?

När alla satt sig säger kateketen:

- Nu knäpper vi händerna och ber: Tack Jesus, att du har oss kär.

■ DAGENS TEMA: ATT INTE GE UPP – OM ÄNKAN OCH DOMAREN

För att barnen lättare ska kunna leva sig in i den envisa änkan, hennes envishet och uthållighet kan du inleda med ett kort samtal:

- Har ni varit med om att ni inte blivit lyssnade till någon gång? Att vuxna inte bryr sig? (lyssna)
- *Berätta gärna någon episod ur din egen barndom, ev något i följande stil:* När jag var liten, fick jag gå till glasskiosken för att köpa en glass. Jag ställde mig i kön. Då kom plötsligt en stor vuxen och knuffade undan mig och ställde sig före mig i kön. Jag var bara fem år, men jag sa ifrån: Hörru du, jag var faktiskt före dig! Då fick jag tillbaka min plats i kön!
- Ibland, när man blivit orättvist behandlad, kan man gå till en domare som ser till att det blir rättvist.

Om barnen är lite äldre kan man också ta upp begreppet rättvisa, tex enligt följande:

- Har någon av er blivit orättvist behandlade, försökt få rättvisa?
- Har ni någon gång hänt att ni bett till Gud när något varit orättvist, men att ni sedan givit upp för att det kändes som om ni inte fick svar? (lyssna)
- I dagens evangelium ska vi höra om en domare. Vad är en domare? (fotbollsdomare, domare i rättegång. Förenkla: domare är någon som beslutar om vem som har rätt och vem som har fel). Vi förknippar ofta domare med någon som dömer ut ett straff, men i Gamla testamentet är en domare ofta någon som också tillvaratar den svagares rätt. Det kan vara just en änka eller en fattig, som känner sig orättvist behandlad, och som vänder sig till domaren för att få upprättelse. Detta har också betydelse för vår gudsbild, där Jesus är domare (exempelvis i Matteus 25 kapitel). Bibeln vill i första hand visa Gud som någon som står på de svagas sida.
- Vi ska också höra om en änka, vad är det? (just det, när en kvinnas man dör, som hon varit gift med, då blir hon en änka)

Sjung [Halleluja](#).

*Halleluja, halleluja prisa Gud.
Halleluja, halleluja prisa Gud.
Genom Ordet är han nära och vi ger honom all ära.
Halleluja, halleluja prisa Gud.*

Melodi: Klappa händerna när du är riktigt glad...

Läsning ur det heliga evangeliet enligt Lukas.

Visa barnen hur man tecknar ett kors med tummen på

- pannan (Jesus, hjälp oss att förstå)
- munnen (Jesus, ge mig mod att bekänna), och
- hjärtat (för att vi ska bevara Guds ord i våra hjärtan), och så säger vi:
- ”Ära vare dig, Herre”.

Återberätta dagens evangelium med egna ord eller läs ur en barnbibel.

Inbjud barnen till att göra en enkel dramatisering av berättelsen. Det enklaste är om du anger hur barnen ska röra sig, låt dem bara säga några repliker, resten kan du själv uttrycka. Du kan också återge berättelsen med hjälp av pappersrullsfigurer. Inbjud två av barnen till att agera, en domare (får gärna sitta på en stol, lite upphöjd) och en envis änka. Någon hade varit orättvis mot henne, och nu ville hon att domaren skulle ge henne den rättvisa som hon förtjänade. (Änkan kan kanske få en sjal runt huvudet eller ett förkläde).

Återberätta evangeliet. I början är huvudfokus på domaren. Alla ser på barnet som spelar domaren. Sedan kommer änkan fram till domaren.

- Ge mig rätt mot den som varit orättvis mot mig” säger hon. Domaren säger
- ”NEJ!” och skakar på huvudet. Nu gör änkan en liten runda och kommer tillbaka och säger:
- Kan jag få rätt? Gång på gång upprepar sig änkans begäran och varje gång skakar domaren på huvudet och säger
- Nej!

Kateketen avrundar genom att förklara: så en dag var domaren så trött på den envisa änkan, han orkade inte mer, så han sa:

- OK, du får rätt.

Änkan var mycket nöjd.

De två barnen, domaren och änkan kan sätta sig igen. Kateketen förklarar:

- Jesus säger, att domaren är som Gud. Gud är en domare som står på de svagas sida, han vill hjälpa och rädda dem som blivit orättvist behandlade. Vi ska alltid vända oss till Gud för att få hjälp och inte ge upp.
- Så lyder Herrens evangelium.
- Vi svarar: Lovad vare du Kristus

Samtala med barnen samlade runt Jesus i er mitt:

- Jag undrar, varför berättar Jesus historien om denna änka?
- Kan vi lära något av henne? (att inte ge upp)
- Domaren blev trött på änkans tjat. Blir Gud trött på oss när vi tjarar? (nej, han älskar oss alltid)
- Känner ni någon som ber mycket? (lyssna)

- Varför är det bra att be till Gud och Jesus? (vi kommer ihåg att Gud är med oss, att vi är älskade av Jesus)
- När tycker ni det är särskilt viktigt att be? (lyssna)
- Gud vill alltid lyssna till vår bön, han tycker det är viktigt att alltid vara med oss, under hela vår dag, under hela vår natt, varje dag i våra liv, hela tiden, alltid. Bara för att han älskar oss.
- I kyrkan kan vi be tillsammans, det ger en glädje och gemenskap, då samlas vi runt Jesus.

■ SÅNG

Förslag på lämpliga sånger med länkar till KPNs youtubekanal kan du hitta här:

<https://kpn.se/resurser/sjung-med-barnen>

- [Se Guds glädje bubblar över](#)
- [Helgonvisan](#)
- [Känn ingen oro](#) (Cecilia 48)

■ EXTRA AKTIVITETER

- Låt dem färglägga den svartvita bilden som hör till dagens läsning.

■ AVSLUTNING

Samla barnen, stå på knä och be:

- Gode Gud, vi tackar dig för att du alltid finns för oss, för att du bryr dig särskilt om dem som är små och har lidit orättvisa.

Vill någon av barnen tacka Jesus för något? Upprepa gärna den böneintention som barnet formulerar och lägg till: Herre, hör vår bön.

Vill någon av barnen ber för något? Upprepa gärna den böneintention som barnet formulerar och lägg till: Herre, hör vår bön.

Sjung *Fader vår* tillsammans. [Här ser du hur det kan gå till.](#)

Avsluta med att tacka alla för att de har kommit och välkomna dem tillbaka till nästa gång! För den grupp som haft samlingen parallellt med ordets liturgi uppmanas nu barnen att tyst och stilla gå tillbaka till mässan. Hör med kyrkoherden, många anser att det passar bäst i samband med att kollekten samlas in.

Jesus, nu är du här!

© Katolska Pedagogiska Nämnden

Författare: Ulrika Erlandsson

Redaktionsgrupp: Maria Borowiec, Elsa Casselbrant och Gunnar Silow.

Bibeltexterna är hämtade ur Bibel 2000 och återges med tillstånd.

Imprimatur för avsnitten 29:e söndagen under året (årgång B) till Fjärde söndagen i advent (årgång C)

Stockholm den 15 september 2015

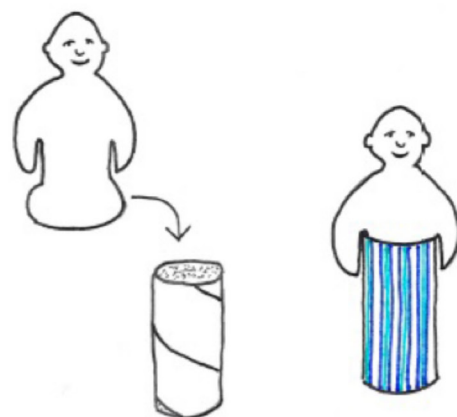
+ Anders Arborelius OCD, biskop av Stockholm

ATT INTE GE UPP - OM ÄNKAN OCH DOMAREN

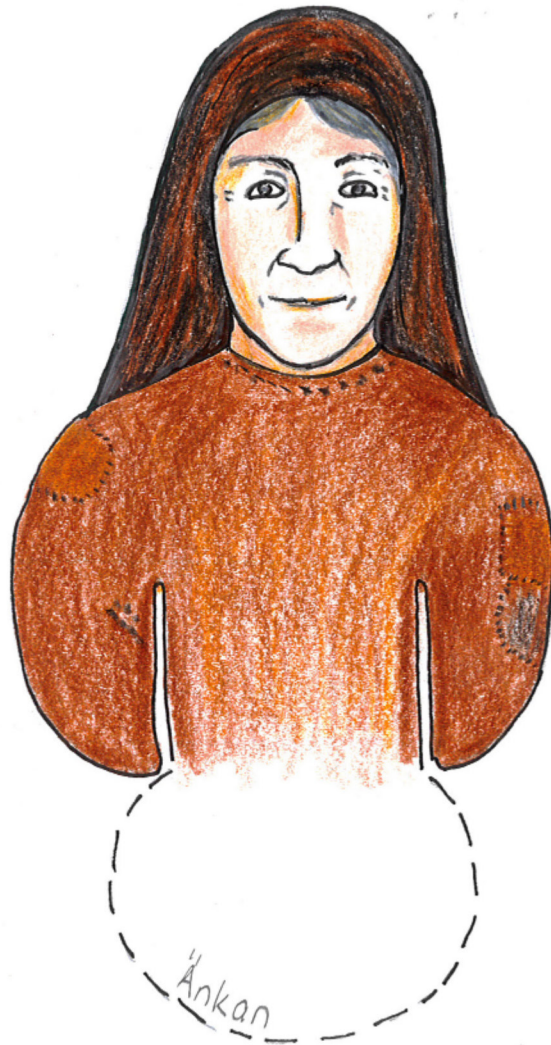

Domare

Änkan